

Spiranthes in soorten: schroeforchis

Door : Lucas Bauer

Mijn vader was kunstschilder en had als vriend een orchideeënkweker: Gerard Odijk. Diens bedrijf was gevestigd in Voorschoten, naast de grote algemene plantenkweker Stemerding. Bij prachtige orchideeën van oom Gerard – zo noemde ik hem – zag ik mijn eerste "wilde" orchideetjes.

Gerard Odijk was bekend om zijn brede kennis van en liefde voor de natuur; van zijn hand verschenen enkele boekjes, onder andere bij Thieme. Soms liepen wij van Den Haag naar Voorschoten, daar woonde hij naast De Gouden Leeuw, tegenover zijn kwekerij.

Natuurlijk een kwekerij van tropische orchideeën waarvoor ook toen al een markt was. Die werden opgepot in een speciaal mengsel van verteerde bladeren en dennenschors. Zulke orchideeëngrond, waarvan elke kweker een eigen recept had, bestond geheel en al uit natuurlijk materiaal. Strooisel werd verzameld hetgeen betekende dat ook onbedoelde organismen of zaadjes meekwamen. En oom Gerard hield er niet van iets weg te spuiten want hij bleef nieuwsgierig of kiemplantjes ook het aanzien waard waren en liet bijzonder spul soms staan tot een pot werd verkocht.

Bij hem in de kas zag ik, naast overdadige bloei van een tropenwonder, in de zelfde pot, voor het eerst ook een dennenorchi of een schroeforchis. Vraag: "Is dat onkruid, oom Gerard, moet het weg?" Zijn antwoord: 'Mijn collega's halen het weg, maar kijk eens goed, het is net zo mooi als die grote dingen'

Dus stond naast prachtige overdaad soms een klein plantje met witte bloempjes. Van hem heb ik ook de les geleerd dat het grote geld niet altijd de grote wijsheid is. Kijken naar kleinigheden kan plezierig zijn en kan je kritische vermogens scherpeneren.

Dit ter inleiding.

Nu gaat het verder over WAP-krant en schroeforchis. Kijkt u eens mee naar de afbeeldingen bij artikelen van Willem Postma, Liesbeth en mij in de WAPkrant 174 maart 2012, 173 januari 2012 en 169 maart 2011. Kijk dan kritisch naar de bloem, bloeiwijze, bebladering en naar schroefdraad van de bloeiaar. Vergelijk ook de tekst met een zware geur, een tijdelijke vage geur of het ontbreken van geur. De pas in Twente aangetroffen verstekeling werd gedetermineerd als *Spiranthes odorata*.

De andere afbeeldingen laten naar mijn mening nog twee verschillende soorten zien. Plantjes die ik van Harry kreeg, zijn zeker niet *Spiranthes odorata*. Althans niet de zwaar geurende vorm waarvan Liesbeth last had en niet de soort die in Twente werd gevonden.

Ter illustratie diene verder nog een in Griekenland gefotografeerde herfstschroeforchis. De winding van de bloeiaar is duidelijk anders dan bij de planten die uit Noord-Amerika zouden stammen – in Twente of zij het bij een van ons.

Ik ben een te slechte florist om een nadere uitspraak te durven doen, maar ik ben meestal geneigd mijn ogen te geloven en die leiden mij alleen om de tuin als ik niet kritisch genoeg ben.

Spirarthes spiralis

Commercieel tropenwonder

Tekst en foto's : Luuc Bauer
© Werkgroep aquatische planten – krant 176

